

ШРІ-ЛАНКА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Зростання господарства окремих країн є доказом радикальних змін стратегій соціального-економічного аспекту. Яскравим прикладом цього є динамічний розвиток економіки Шрі-Ланки за останні роки, в результаті покращення політичної ситуації та проведення ґрунтовних соціально-економічних реформ.

Передумовами розвитку Шрі-Ланки є особливості історичного розвитку, політична стабілізація, значні запаси окремих мінеральних ресурсів, рівнинний рельєф, сприятливі кліматичні та агрокліматичні ресурси, значна кількість населення, яка становить 21,3 млн. осіб, трудові ресурси із загальною кількістю працездатного населення у 2010 р. – 7,4 млн. осіб [2, с. 541].

Після закінчення в 2009 р. збройного конфлікту між сингалами і тамілами, який мав негативний вплив на економіку, країна демонструє стабільну тенденцію до відновлення і росту. За даними Центрального банку Шрі-Ланки, в 2010 і 2011 рр. зростання ВВП було на рівні 8 % (у 2009 р. він не перевищував 3,5 %) [3].

Перевищивши рівень доходу на душу населення в 2 000 \$, Шрі-Ланка за класифікацією Міжнародного банку реконструкції та розвитку (World Bank) залишила групу найменш розвинених країн. Позитивні показники економічного зростання дозволили також МБРР закріпити за Шрі-Ланкою 89-е місце з 183 країн за умовами ведення в країні бізнесу (для порівняння, КНР зайняла 91-е місце, Пакистан – 105-е, Індія – 132-е).

В 2011 р. Шрі-Ланка посіла перше місце в регіоні за ІРЛП та ВВП на душу населення (рис. 1–2).

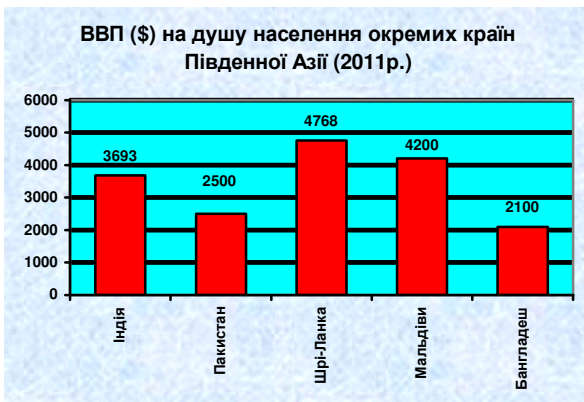

Рис. 1

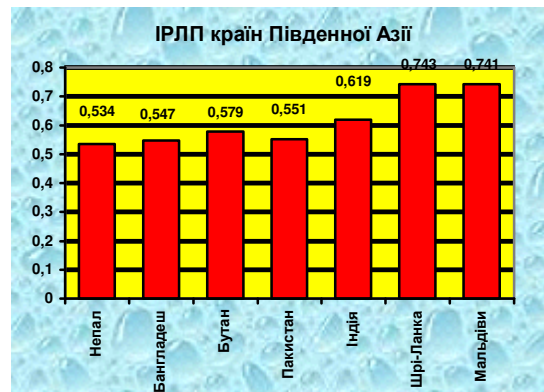

Рис. 2

Продовжуються позитивні тенденції в соціальній сфері: зниження безробіття – 4,2 % (проти 4,9 % у 2010 р.), рівня бідності 8,9 % (проти 15,2 % у 2006–2007 рр.). Однак зафіксоване незначне зростання інфляції –

6,9 %, (проти 6,2 % у 2010 р.), збільшення торгівельного дефіциту до 6,8 млрд. \$ у 2011 р. проти 5,2 млрд. \$ у 2010 р. [3].

Шрі-Ланка є аграрною країною, тому основну роль відіграє сільське господарство, де створюється понад 1/3 вартості національного продукту (в промисловості – близько 1/8). У світовому господарстві Шрі-Ланка є лідером з виробництвом чаю, натурального каучуку, кориці та видобутку дорогоцінних каменів. Основи національної економіки країни були закладені ще під час правління британців і базуються на принципах розвитку ринкових механізмів та експортних галузей [1, с. 452].

Сільське господарство Шрі-Ланки в основному плантаційне. В аграрному секторі зайнято близько 70 % працездатного населення країни, використовується до 37 % території країни (2,4 млн. га), переважно у вологій зоні. Головною продовольчою культурою є рис (2 млн. т), врожай якого збираються двічі на рік. Чай є візитною карткою Шрі-Ланки, обсяги виробництва якого у 2009 р. становили 305 тис. тонн (4-те місце в світі, 10 % світового виробництва). На плантаціях працює понад 500 тис. чоловік. Основна частина вирощеного на острові чаю експортується. Іншими продовольчими культурами є просо, кукурудза, бобові, батат, маніок, овочі, прянощі (кориця, чорний перець, кардамон, які є найякіснішими у світі), банани, ананаси. Гевею саджають біля низьких західних схилів гірського масиву (виробництво каучуку – 112 тис. т). Кокосова пальма переважає у західних і південних низовинах, 75 % кокосових горіхів надходить на внутрішній ринок (за виробництвом 4-те місце в світі).

Основні підприємства металургії, хімічної, нафтохімічної та харчової промисловості країни зосереджені у Коломбо. Легка промисловість представлена невеликими швейними фабриками і цехами, які працюють під замовлення великих європейських компаній та випускають продукцію під знаменитими світовими брендами. Розвинуте кустарне виробництво кокосової олії, соусу «Каррі» та койри (2 місце в світі після Індії).

Значну роль в економіці країни відіграє туризм (12 % ВВП у 2010 р.). Відомими є приморські курортні міста Моратува, Галле, історичні пам'ятки Канді, Анурадхапури, Полонаруви, Сигирії, гірський курорт Нуvara-Елія тощо. З 2010 р. фіксувалося значне зростання туристичної сфери економіки. У 2011 р. країну відвідало 758,4 тис. іноземних туристів (зростання – 33,1 %). Збільшення кількості туристичних відвідувань Шрі-Ланки можна пояснити помірними цінами на послуги, великою кількістю відомих туристичних об'єктів та політикою країни в цій сфері [3].

Таким чином, останнім часом в Шрі-Ланці спостерігаються позитивні зміни в соціально-економічному розвитку, що проявляється у динамічному рості ВВП, ІРЛП, зниженні рівня бідності, і зумовлено покращенням політичної ситуації та проведенням ґрунтовних соціально-економічних реформ.

Список використаних джерел:

1. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. В. Безуглий. – К. : ВЦ «Академія», 2005. – 704 с.
2. Блій Г. Географія: світи, регіони, концепти / Г. Блій, М. Пітер, О. Шаблій. – К. : Либідь, 2004. – 740 с.
3. Демократическая социалистическая республика Шри-Ланка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sri-lanka.mid.ru/sri-lanka.html>